

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE TRABALLO

FORMACION

SEGURIDAD Y SALUD

LABORAL

CENTRO DE SEGURIDADE E SAUDE LABORAL
A CORUÑA

Autor: D. Carlos Vidal Gómez de Travedo

**MARCO NORMATIVO BÁSICO EN MATERIA DE
PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS.**

DEREITOS E DEBERES BÁSICO NESTA MATERIA.

MARCO NORMATIVO BÁSICO EN MATERIA DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS. DEREITOS E DEBERES BÁSICOS NESTA MATERIA.

O principal marco normativo en España é a [Lei 31 de 1995 LEI DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS](#).

RAZÓNS PARA A EXISTENCIA DESTA LEI

Necesidade de poñer en práctica o disposto no artigo. 40.2 Constitución Española.

Necesidade de incorporar ao ordenamento interno a normativa comunitaria.

Necesidade de reunir nun só texto legal a normativa sobre a materia.

A Lei de Prevención de Riscos Laborais ten por obxecto promover a seguridade e saúde dos traballadores mediante a aplicación de medidas e o desenvolvemento das actividades necesarias para a prevención de riscos laborais.

CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

Artigo 40

1.- Os poderes públicos promoverán as condicións favorables para o progreso social e económico e para unha distribución da renda rexional e persoal máis equitativa, no marco dunha política de estabilidade económica. De xeito especial realizarán unha política orientada ao pleno emprego.

2. Así mesmo, os poderes públicos fomentarán unha política que garanta a formación e readaptación profesionais; velarán pola seguridade e hixiene no traballo e garantirán o descanso necesario, mediante a limitación da xornada laboral, as vacacións periódicas retribuídas e a promoción de centros adecuados.

COMUNIDADE EUROPEA

No seu Tratado Constitutivo sinala no seu artigo 100A que a Comunidade Europea deberá proceder a unha harmonización, mediante Directivas, das disposicións sobre os requisitos de Seguridade que deben cumprir os produtos para ser comercializados.

Para que un produto poida ser comercializado o fabricante ou importador unha vez que o produto cumpre os requisitos estampara no produto o marcado “**CE**”.

O mesmo tratado Constitutivo no seu artigo 118ª indica que: Os Estados membros procuraran promover a mellóra, en particular, do medio de traballo, par protexer a seguridade e hixiene dos traballadores, e fíxase como obxectivo a harmonización, dentro do progreso, das condicións existentes nese ámbito.

Isto quere dicir que en materia de Prevención por unha banda non

existan diferenzas entre un estado e doutra banda aumentar a protección a todos os traballadores.

Para levar a cabo esta política a Comunidade europea utiliza o sistema de Directivas ou disposicións mínimas que teñen que cumprir os estados membros e pasalas ao seu ordenamento xurídico.

DIRECTIVA 89 / 391 CEE

Directiva do Consello de 12 de marzo de 1989 relativa á aplicación de medidas par promover mellóra da seguridade e saúde dos traballadores no traballo

Coñecida como directiva MARCO fixa as regras principais para mellóra das condicións de traballo.

Esta Directiva foi posteriormente desenvolvida mediante un gran abanico doutras directivas mais específicas

LISTAXE DAS PRINCIPAIS DIRECTIVAS

- 89/391/CEE** Directiva Marco
- 91/383/CEE** Seguridade e Saúde dos Traballadores Temporais
- 2003/134/CE** Recomendación sobre Seguridade e Saúde dos traballadores autónomos
- 89/654/CEE** Lugares de Traballo
- 92/57/CEE** Seguridade e Saúde nas Obras de Construcción
- 92/91/CEE** Seguridade e Saúde en Industrias Extractivas por Sondaxes
- 92/104/CEE** Sobre Seguridade e Saúde en Minas e Canteiras
- 93/103/CE** Sobre Seguridade e Saúde a bordo dos Buques de Pesca
- 92/29/CEE** Sobre Asistencia Médica a bordo dos Buques
- 92/58/CEE** Sinalización de Seguridade e Saúde no Traballo
- 89/655/CEE** Utilización de Equipos de Traballo
- 90/270/CEE** Pantallas de Visualización de Datos (PVD)
- 89/656/CEE** Utilización de Equipos de Protección Individual (EPI)
- 98/24/CE** Riscos por Axentes Químicos
- 2000/39/CE** Primeira Lista de Valores Límite de exposición
- 2004/37/CE** Riscos por Exposición a Axentes Canceríxenos e Mutáxenos
- 83/477/CEE** Riscos por exposición ao amianto
- 2000/54/CE** Exposición a Axentes Biolóxicos
- 90/269/CEE** Manipulación Manual de Cargas
- 1999/92/CE** Traballos en atmosferas explosivas (ATEX)
- 92/85/CEE** Seguridade e Saúde de Traballadoras en Embarazo e Lactacion
- 94/33/CE** Protección das Mozas no traballo
- 2003/88/CE** Ordenación do tempo de traballo
- 1999/63/CE** Tempo de traballo da xente do mar
- 1999/95/CE** Ordenación do tempo de traballo da xente do mar (escalas en portos)
- 2000/79/CE** Ordenación do tempo de traballo do persoal de voo na aviación civil

2002/15/CE Ordenación do tempo de traballo en transporte por estrada
2002/44/CE Riscos derivados de Axentes Físicos (Vibracións)
2003/10/CE Riscos derivados de Axentes Físicos (Ruído)
2004/40/CE Riscos derivados de Axentes Físicos (Campos Electromagnéticos)
2003/670/CE Lista europea de Enfermidades Profesionais

Estas directivas foron transpostas na súa maior parte mediante a Lei 31 de 1995 LEI DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS.

Algunhas outras foron pasadas ao ordenamento xurídico español mediante Reais Decretos.

LISTADO DOS PRINCIPAIS REAIS DECRETOS

Real Decreto 39/1997, de 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos Servizos de Prevención

Real Decreto 485/1997, de 14 de abril, sobre disposicións mínimas en materia de SINALIZACION de seguridade e saúde no traballo.

Real Decreto 486/1997, de 14 de abril, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde nos lugares de traballo.

Real Decreto 487/1997, de 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á manipulación manual de cargas que entrañe riscos, en particular dorso lumbares, para os traballadores.

Real Decreto 488/1997, de 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas ao traballo con equipos que inclúe pantallas de visualización

Orde de 22 de abril de 1997, pola que se regula o réxime de funcionamento das Mutuas de Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais da Seguridade Social no desenvolvemento de actividades de prevención de riscos laborais.

Real Decreto 664/1997, de 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes biolóxicos durante o traballo.

Real Decreto 665/1997, de 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a axentes canceríxenos durante o traballo.

Real Decreto 773/1997, de 30 de maio, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á utilización polos traballadores de equipos de protección individual.

Real Decreto 1215/1997, de 18 de xullo, polo que se establecen as

disposicións mínimas de seguridade e saúde para a utilización polos traballadores dos equipos de traballo.

Real Decreto 1216/1997, de 18 de xullo, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde no traballo a bordo dos buques de pesca

Real Decreto 1627/1997, de 24 de outubro, polo que se establecen disposicións mínimas de seguridade e saúde nas obras de construción.

Real Decreto 374/2001, de 6 de abril sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados cos axentes químicos durante o traballo

Real Decreto 614/2001, de 8 de xuño, sobre disposicións mínimas para a protección da saúde e seguridade dos traballadores fronte ao risco eléctrico

Real Decreto 681/2003, de 12 de xuño, sobre a protección da saúde e a seguridade dos traballadores expostos aos riscos derivados de atmosferas explosivas no lugar de traballo

Lei 54/2003, de 12 de decembro, de reforma do marco normativo da prevención de riscos laborais

LEI DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS

A QUEN SE LLE APLICA?

A todas as relacións laborais reguladas no Estatuto do Traballo.
Funcionarios e persoal contratado pola Administración.
Ás sociedades cooperativas se hai socios que prestan o seu traballo persoal

¿ A QUEN NON SE APLICA?

Ás actividades cuxas particularidades impídano no ámbito das funcións públicas de:

- Policía, seguridade e resguardo aduaneiro.
- Servizos operativos de protección civil en casos de grave riscos catástrofe e calamidade pública.
- Traballadores do fogar.

PRINCIPIOS DA ACCION PREVENTIVA

- Evitar os riscos.
- Evaluar os riscos que non se poden evitar.
- Combater os riscos desde a súa orixe.
- Adaptar o traballo á persoa.
- Ter en conta a evolución da técnica.

- ▣ Substituír o perigoso polo que entrañe pouco ou ningún perigo
- ▣ Planificar a prevención.
- ▣ Adoptar medidas que antepongan a protección colectiva á individual.
- ▣ Darlles as debidas instrucións aos traballadores.
- ▣ Principio de información.

ALGÚNS DEREITOS E OBRIGAS

- ▣ Dereito á protección fronte aos riscos laborais (art. 14).
- ▣ Dereito a equipos de traballo e medios de protección adecuados (art. 17).
- ▣ Dereito de información, consulta e participación (arts. 18, 12, 33 e ss.).
- ▣ Dereito a formación (art. 19).
- ▣ Dereito a medidas de urxencia na empresa (art. 20).
- ▣ Dereito a que se vixie a saúde dos traballadores (art.22).

ALGUNHAS OBRIGAS

- ▣ Obrigas (art.29):
 - Velar pola súa propia seguridade e saúde no traballo e polas persoas ás que poida afectar a súa actividade.
 - Usar adecuadamente todos os equipos e medios cos que desenvolvan a súa actividade.
 - Utilizar correctamente os dispositivos de seguridade existentes e non poñelos fóra de funcionamento.
 - Velar pola súa propia seguridade e saúde no traballo e polas persoas ás que poida afectar a súa actividade.
 - Usar adecuadamente todos os equipos e medios cos que desenvolvan a súa actividade.
 - Utilizar correctamente os dispositivos de seguridade existentes e non poñelos fóra de funcionamento.
- ▣ Protección a traballadores especialmente sensibles a determinados riscos.
- ▣ Protección á maternidade.
- ▣ Protección dos menores.
- ▣ Igual nivel de protección aos traballadores de Empresas deTraballo Temporal

ORGANIZACIÓN DA ACTIVIDADE PREVENTIVA

Co obxecto de garantir a seguridade e saúde dos traballadores ao seu servizo, a organización das actividades preventivas realizarase polo empresario de acordocon algunha das seguintes modalidades:

- ▣ Asumindo persoalmente tal actividade.
- ▣ Designando a un ou varios traballadores para levala a cabo.
- ▣ Constituindo un servizo de prevención propio.
- ▣ Recorrendo a un servizo de prevención alleo acreditado

R.D. DOS SERVICIOS DE PREVENCIÓN

EMPRESAS NON INCLUIDAS NO ANEXO I	MENOS DE 6 TRABALLADORES	Empresario Traballador designado Servicio Prevención Alleo
	ENTRE 6 E 500 TRABALLADORES	Traballador designado Servicio Prevención Alleo Servicio Prevención Propio Combinación S.P. Propio y Alleo
	MAIS DE 500 TRABALLADORES	Servicio Prevención Propio S.P. Propio complementado
EMPRESAS INCLUIDAS NO ANEXO I	MENOS DE 250 TRABALLADORES	Traballador designado Servicio Prevención Alleo Servicio Prevención Propio Combinación S.P. Propio y Alleo
	MAIS DE 250 TRABALLADORES	Servicio Prevención Propio S.P. Propio complementado

CONSULTA E PARTICIPACIÓN DOS TRABALLADORES

- ✚ O empresario deberá consultar aos traballadores
- ✚ A planificación e a organización do traballo na empresa e a introducción de novas tecnoloxías, en todo o relacionado coas consecuencias para a seguridade e a saúde dos traballadores
- ✚ A organización e desenvolvemento das actividades de protección da saúde e prevención dos riscos profesionais na empresa, incluída a designación dos traballadores encargados de devanditas actividades ou o recurso a un servizo de prevención externo.
- ✚ A designación dos traballadores encargados das medidas de urxencia.
- ✚ Os procedementos de información e documentación a que se refire a Lei.
- ✚ Nas empresas que contén con representantes dos traballadores, as consultas a que se refire o apartado anterior levaranse a cabo con devanditos representantes

ORGANOS DE PREVENCIÓN

Para levar a cabo a xestión e a organización da Prevención, establécense unha serie de órganos que terán que constituírse na empresa

- ▣ Delegados de Prevención
- ▣ Comité de Seguridade e saúde
- ▣ Servizo de Prevención

DELEGADOS DE PREVENCIÓN

Son os representantes dos traballadores con funcións específicas en materia de prevención de riscos laborais.

Son designados por e entre representélos dos traballadores (Delegados de persoal)

O Delegado de Prevención ten competencias de vixilancia e control sobre o cumprimento da normativa de Prevención

COMPETENCIAS DOS DELEGADOS DE PREVENCIÓN:

Colaborar coa dirección da empresa na mellóra da acción preventiva.

Promover e fomentar a cooperación dos traballadores na execución da normativa sobre prevención de riscos laborais.

Ser consultados polo empresario, con carácter previo

Exercer un labor de vixilancia e control sobre o cumprimento da normativa de prevención de riscos laborais.

FACULTADES DOS DELEGADOS

No exercicio das competencias atribuídas aos Delegados de Prevención, estes estarán facultados para:

- ▣ Acompañar aos técnicos nas avaliacións de carácter preventivo do medio ambiente de traballo,
- ▣ Acompañar, aos Inspectores de Traballo e Seguridade Social nas visitas e verificacións que realicen nos centros de traballo, podendo formular ante eles as observacións que estimen oportunas.
- ▣ Ter acceso, á información e documentación relativa ás condicións de traballo de maneira que se garanta o respecto da confidencialidade.
- ▣ Ser informados polo empresario sobre os danos producidos na saúde dos traballadores
- ▣ Recibir do empresario as informacións obtidas por este procedentes das persoas ou órganos encargados das actividades de protección e prevención na empresa, así como dos organismos competentes para a seguridade e a saúde dos traballadores

✚ Realizar visitas aos lugares de traballo para exercer un labor de vixilancia e control do estado das condicións de traballo, podendo, a tal fin, acceder a calquera zona dos mesmos e comunicarse durante a xornada cos traballadores, de maneira que non se altere o normal desenvolvemento do proceso productivo.

- ✚ Solicitar do empresario a adopción de medidas de carácter preventivo.
- ✚ Propoñer ao órgano de representación dos traballadores a adopción do acordo de paralización de actividades

NUMERO DE REPRESENTANTES DOS TRABALLADORES

Na seguinte comparanza temos o numero de representantes de persoal que se elixen no Estatuto dos traballadores , entre eles elixen aos Delegados de persoal sendo menor o numero

ESTATUTO DOS TRABALLADORES

DELEGADOS DE PERSOAL

De 6 a 10	———	Optativo
11 - 31	———	1
31 - 49	———	3
50 - 100	———	5
101 - 250	———	9
251 - 500	———	13
501 - 750	———	17
751 - 1.000	———	21
Mais de 1.000	———	2 mais por cada 1.000 ou fracción cun maximo de 75

LEY DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS

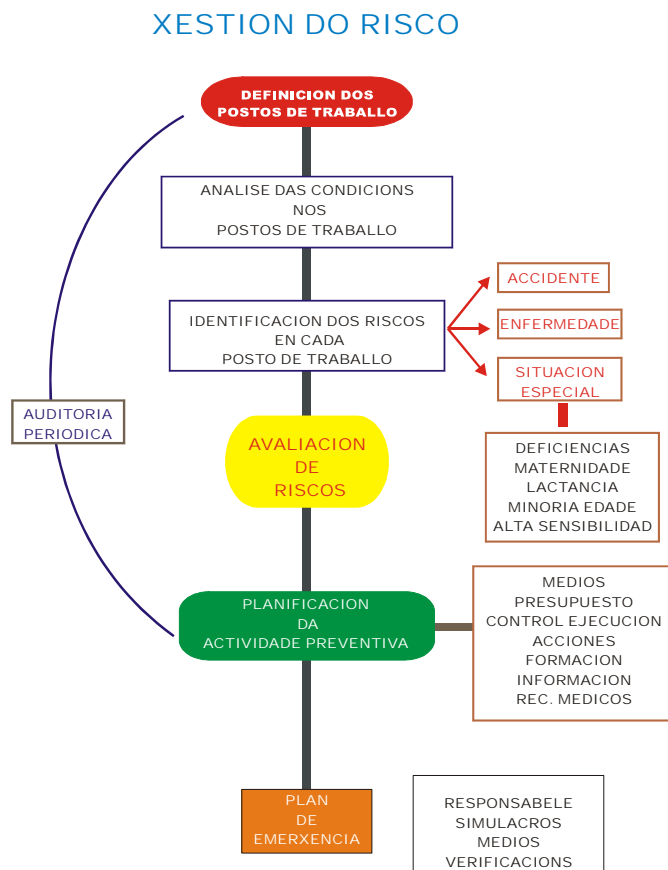
DELEGADOS DE PREVENCIÓN

Menos de 6	———	Empresario	
Hasta 30	———	Delegado de persoal	
31 - 49	———	1	
50 - 100	———	2] COMITE DE SEGURIDADE E SAUDE
101 - 500	———	3	
501 - 1.000	———	4	
1.001 - 2.000	———	5	
2.001 - 3.000	———	6	
3.001 - 4.000	———	7	
4.001 en diante	———	8	

DOCUMENTACIÓN

O empresario terá que elaborar, conservar a disposición da autoridade laboral e autoridades sanitarias a documentación relativa a.

- Plan de prevención de riscos laborais
- Avaliación dos riscos para a seguridade e a saúde no traballo, incluído o resultado dos controis periódicos das condicións de traballo e da actividade dos traballadores Artigo 23:
- Planificación da actividade preventiva, incluídas as medidas de protección e de prevención a adoptar e, se e o caso, o material de protección que deba utilizarse
- Práctica dos controis do estado de saúde dos traballadores
- Relación de accidentes de traballo e enfermidades profesionais
- Remitir esta documentación á autoridade laboral cando cese as súas actividades
- Notificar por escrito á autoridade laboral os danos para a saúde dos traballadores

OBLIGACIONES DO EMPRESARIO

O DEBER XERAL DE PROTECCION

PREVENCION **INTEGRAL** E INTEGRADA EN TODA LAS ACTIVIDADES

EVALUACION DE RISCOS

**ADOPCION DE MEDIDAS CORRECTORAS
REVISION PERIODICA**

EQUIPOS DE TRABAJO E MEDIOS DE PROTECCION INDIVIDUAL

**GARANTIR A SEGURIDADE E A SAUDE
VELAR POLO USO EFECTIVO**

VIXIANCIA DA SAUDE

PROTOCOLOS SANITARIOS ESPECIFICOS

RISCO GRAVE OU INMINENTE

**INFORMACION DA EXISTENCIA DO RISCO
PARALIZACION DAS ACTIVIDADES**

INFORMACION CONSULTA E PARTICIPACION DOS TRABALLADORES

FORMACION DOS TRABALLADORES

**REGLAMENTOS APLICABLES
RISCOS E MEDIDAS PREVENTIVAS NO SEU POSTO DE TRABAJO**

MEDIDAS DE EMERGENCIA

FORMACION DO PERSOAL

DOCUMENTACION

XESTION DA PREVENCION

COORDINACION DAS ACTIVIDADES EMPRESARIAIS

**EMPRESAS DE MERA COINCIDENCIA FISICA SEN VINCULO CONTRACTUAL
COOPERACION NO CUMPRIMENTO DA NORMATIVA**

**EMPRESAS CON VINCULO CONTRACTUAL E COINCIDENCIA NO MESMO CENTRO
OBLIGACION DA EMPRESA PRINCIPAL DE APLICACION DA NORMATIVA**

**PROTECCION DE TRABALLADORES ESPECIALMENTE SENSIBLES
A DETERMINADOS RISCOS**

CUESTIONS TEMA Marco normativo básico en materia de prevención de riesgos laborais. Dereitos e deberes básicos nesta materia.

En que artigo da Constitución Española se indican as razóns para que exista a Lei de Prevención de Riscos. Laborais

A DIRECTIVA 89 / 391 CEE coñécese co nome de

A Lei de Prevención de riscos laborais ¿aplícase aos empregados de fogar ?

Se

Non

Diga catro principios da acción preventiva

Cales son as modalidades da acción preventiva

O Delegado de Prevención noméao

A)O empresario

b) Os traballadores

c) Os representantes dos traballadores

O Delegado de prevención

¿Pode paralizar as actividades se existe perigo inminente?.

¿ En condicións?

O numero de Delegados de Prevención ¿ Quen o dicta ?

a) O Convenio Colectivo

b) A Lei

c) Ambos

¿Quen nomea ao traballador designado?

a)Os traballadores

b)O empresario

Nunha empresa de 20 traballadores ¿Cantos traballadores designados ten que haber?. Razona a resposta